

Relevantná štúdia opisujúca činnosť, na ktorú sa nevyžaduje stavebné povolenie

Sanácia miest s nelegálne umiestneným odpadom v obci Valaská

Vypracoval:
Gemini Group s.r.o.

V Bratislave, dňa 17.05.2018

.....

Obsah

1	Popis východiskovej situácie	3
1.1	Fotodokumentácia miest s nelegálne umiestnených odpadom	5
2	Spôsob realizácie aktivít na odstránenie nelegálne umiestneného odpadu	6
3	Súlad navrhovaných aktivít s dokumentmi medzinárodného, národného, regionálneho alebo miestneho významu	9
4	Opis budúceho využitia územia a opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti výsledkov projektu	13
5	Prínosy projektu, najmä dopad na ďalší rozvoj regiónu, zlepšenie životných podmienok obyvateľov, ekonomické, sociálne a iné prínosy	14
6	Zdôvodnenie účelnosti projektu z hľadiska jeho environmentálneho významu a súladu s prioritami a cieľmi štátnej environmentálnej politiky	16
7	Zhrnutie	17

1 Popis východiskovej situácie

Napriek snahe vedenia obce Valaská riešiť zber, triedenie, odvoz, zhodnotenie a uskladnenie tuhého komunálneho odpadu, **dlhodobým problémom je vznik nezákonne uloženého odpadu**, tzv. čiernych skládok.

V katastrálnom území obce Valaská sa nachádza niekoľko lokalít v blízkosti rómskej osady s nezákonne umiestneným odpadom. Prvé miesto je na parcele C 1125/2 - LV2053 a druhé je na parcele C2644 (E 1861 a E 1862) - LV1070, LV1500.

Nelegálne skládky **výrazne ohrozujú životné prostredie**, do pôdy sa môžu vylučovať chemikálie a prvky, ktoré sú nerozložiteľné. Látky, ktoré týmto spôsobom prenikajú do pôdy, môžu mať vplyv na kvalitu podzemnej vody. Tieto skládky je potrebné odstrániť. Uvedené skládky predstavujú **ekologickú záťaž a značné environmentálne riziko** pre obec Valaská a zdravie jej obyvateľov zo znevýhodneného prostredia. V tejto súvislosti je možné uviesť, že ak už aj legálne skládky odpadu sú považované za ekologickú záťaž, nelegálne skládky odpadu túto ekologickú záťaž niekoľkonásobne zvyšujú. Nelegálna skládka odpadov v značnej miere znepríjemňuje život obyvateľov, **znižuje ich kvalitu života** a to tak po zdravotnej, ako aj estetickej stránke.

Existencia skládok má negatívny vplyv nielen na samosprávu, ale aj na jej životné prostredie a obyvateľov, nakoľko spôsobuje zvýšenú prašnosť znepríjemňujúcu život obyvateľov, spôsobujú ekologickú a ekonomickú ujmu pre obec, znečistenie pôdy, vody a ovzdušia, znižujú kvalitu života obyvateľov.

Hlavným cieľom vedenia obce je preto znížiť **množstvo nelegálne uloženého odpadu v katastrálnom území obce**. Sanáciou skládok chce obec prispieť k udržateľnému zlepšeniu životného prostredia a tiež zabrániť ďalšiemu nelegálnemu vývozu tuhého komunálneho i stavebného odpadu.

Predpokladané množstvo a zloženie odpadu je nasledovné:

Na skládkach sa nachádza prevažne zmesový komunálny odpad, nie nebezpečný odpad (papier, sklo, plasty, kovy), stavebný odpad bez nebezpečných zložiek, inertný stavebný odpad. Ostatné druhy odpadov sa môžu vyskytnúť len v nepatrnom množstve.

Rozloha plochy s odpadom:

1. Lokalita: C 1125/2: 40m X 150m = 6 000 m²

Priemerná výška násypu: 0,1 m

Odhadované množstvo odpadu v m³: 6000 m² x 0,1 m = 600 m³

Odhadované množstvo odpadu v t: **90 t** :

- *komunálny odpad (papier, plasty, sklo...) – 100% - 600m³ - 90 t (použitý koeficient 0,15)*

Odstránenie porastu: 200,00 m²

Vyrovnanie terénu a jeho úprava: 500,00 m²

Poznámka: *prvé miesto s nelegálnou skládkou je rozsiahle až 6 000m², pričom odpad nesiahá do výšky, ale je nerovnomerne umiestnený po celej tejto ploche. Z toho dôvodu si odstránenie odpadu vyžaduje značné manuálne vyzbieranie zvyškov odpadu po zhrnutí odpadu z plochy pracovníkmi.*

2. Lokalita: C2644 (E 1861 a E 1862): 20m X 90m = 1 800 m²

Priemerná výška násypu: 0,5 m

Odhadované množstvo odpadu v m³: 1800 m² x 0,5 m = 900 m³

Odhadované množstvo odpadu v t: **459 t** :

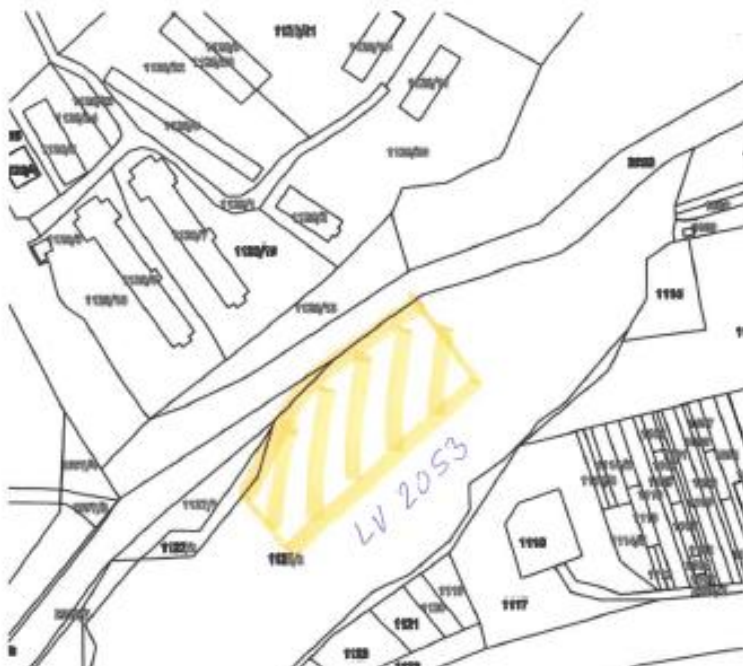
- tuhý komunálny odpad – 90% - 810m³ - 324 t (použitý koeficient 0,4)
– zahrnutý taktiež biologicky rozložiteľný odpad
- stavebný odpad – 10% - 90m³ – 135 t (použitý koeficient 1,5)

Odstránenie porastu: 200,00 m²

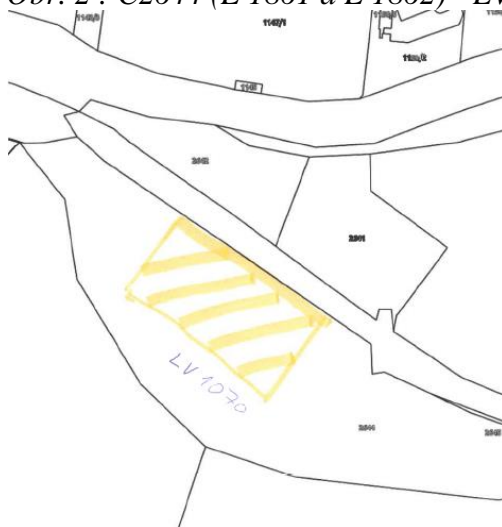
Vyrovnanie terénu a jeho úprava: 800,00 m²

Celkovo 549 t.

Obr. 1 : C 1125/2 - LV2053

Obr. 2 : C2644 (E 1861 a E 1862) - LV1070.

Stavebno-inžiniersky prieskum a hydrogeologický prieskum neboli realizované.

1.1 Fotodokumentácia miest s nelegálne umiestnených odpadom

Obr. 1 (Lokalita 1)

Obr. 2 (Lokalita 2)

2 Spôsob realizácie aktivít na odstránenie nelegálne umiestneného odpadu

V rámci hlavnej aktivity s názvom „Odstránenie nezákonne umiestneného odpadu“ budú realizované opatrenia spojené so sanáciou nelegálnych skládok v obci a budú naplnené špecifické ciele projektu:

- **Nárast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania,**
- **Nárast počtu vytvorených pracovných miest cielene pre marginalizovaných rómskych komunit (ďalej len MRK).**

Medzi **navrhované aktivity** v rámci sanácie skládky preto patria nasledujúce činnosti:

- **Zber** odpadu sa vykoná nakladaním nahromadeného zmiešaného, stavebného, biologického a veľkoobjemového odpadu nakladačom do pristavených vozidiel a veľkoobjemových kontajnerov. Počas zberu sa uskutoční vytriedenie odpadu od zeminy pomocou strojového zariadenia.
- Následne je plánovaný **odvoz** odpadu do miesta zhromažďovania a zneškodňovania odpadu poskytovateľa týchto činností, kde sa aj zozbieraný odpad **uloží**.
- Následne sa vykoná **rekultivácia** dotknutého územia vo forme približného vyrovnania terénu.

Prostredníctvom realizácie uvedených aktivít bude odstránená celá nelegálna skládka.

Odstránenie nelegálnej skládky prispeje k zásadnému skultúrneniu životného prostredia v obci, k likvidácii environmentálnej záťaže, ako aj k odbremeneniu prostredia od zmesových komunálnych odpadov. Avšak tieto aktivity bude možné vykonať len v prípade získania potrebnej podpory formou získania NFP.

Realizácia oprávnenej aktivity bude zabezpečená prostredníctvom zmluvného vzťahu s oprávneným subjektom na nakladanie s odpadmi vybratým na základe verejného obstarávania.

Časový harmonogram realizácie aktivít je nastavený na obdobie **5 mesiacov**, ktoré sú potrebné na zabezpečenie sanácie nelegálnych skládok, vrátane dostatočnej časovej rezervy pre prípad nepriaznivých okolností (napr. počasie). Všetky činnosti realizácie sú z časového a technického hľadiska realizované v rámci jednej etapy.

Typ aktivity: Realizácia sanačných prác nelegálnych skládok, vrátane eliminácie nepriaznivých vplyvov nelegálnej skládky

Cieľom aktivity je odstránenie nelegálnej skládky a uskutočnenie sanácie v mieste jej výskytu – v lokalite s prítomnosťou MRK.

Spôsob realizácie:

V rámci hlavnej aktivity budú uskutočnené nasledovné činnosti:

- zahŕňanie a nakladanie odpadu pomocou ťažkého mechanizmu,

- nakládka odpadu špeciálnymi mechanizmami na nákladné vozidlá,
- odvoz odpadu na riadenú skládku odpadov,
- uloženie a zneškodnenie odpadu s prihliadnutím na charakter a pôvod odpadu,
- úprava miesta do pôvodného stavu pozostávajúca z vyčistenia predmetnej plochy a terénnych úprav.

3 Súlad navrhovaných aktivít s dokumentmi medzinárodného, národného, regionálneho alebo miestneho významu

Na najvyššej, európskej úrovni, je projekt v súlade so:

- Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc, ktorá zrušila a nahradila predchádzajúcu smernicu EP a Rady 2006/12/ES o odpadoch.
- Smernicou Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov - cieľom tejto smernice, prostredníctvom prísnych prevádzkových a technických požiadaviek na odpad a skládky, ustanoviť opatrenia, postupy a pokyny pre predchádzanie alebo obmedzovanie, pokiaľ je to možné, negatívnych vplyvov na životné prostredie ako aj akéhokoľvek rizika pre zdravie ľudí, ktoré by skládka odpadu mohla predstavovať počas celého svojho životného cyklu. Po zozbieraní odpadu z nelegálnych skládok z územia obce, odpad bude odvázaný na miesto vhodné na skladovanie resp. zneškodňovanie.
- Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality - podľa článku 6: Opatrenia na zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd sú členské štáty povinné vytvoriť program opatrení na zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd. Pri identifikácii takýchto látok sa berú do úvahy hlavne nebezpečné látky. V dôsledku odstránenia a následnej sanácie miest s nezákonne umiestneným odpadom sa zabráni vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd, čím sa zabezpečí naplnenie cieľa uvedenej smernice Európskeho parlamentu.
- Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd - pôsobnosť smernice sa vzťahuje aj na činnosti odpadového hospodárstva, vrátane zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania odpadov a nebezpečných odpadov. Navrhované aktivity predloženého projektového zámeru sú resp. budú v súlade s uvedenou smernicou.
- Na medzinárodnej úrovni navrhovaný projekt je zároveň v súlade so Siedmym všeobecným environmentálnym akčným programom Únie do roku 2020 (7th EAP - The new general Union Environment Action Programme to 2020). Program definuje tri prioritné oblasti, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľa, ktorým je „chrániť prírodu a zlepšiť ekologickú odolnosť, podporiť nízkouhlíkový rast efektívne využívajúce zdroje a zmierniť hrozby pre ľudské zdravie a blahobyt“. Predkladaný projekt prispeje k naplneniu tohto hlavného cieľa a je v priamom súlade s prvou a treťou prioritnou oblasťou:
 - ✓ „1. Prvá oblasť činností sa zameriava na prírodný kapitál, počnúc úrodnou pôdou, produktívnym pôdnym fondom a morami až po pitnú vodu a čistý vzduch, a zároveň na biodiverzitu, ktorá ho podporuje.“,
 - ✓ „3. Tretia kľúčová oblasť činností zahŕňa problémy ohrozujúce ľudské zdravie a blahobyt, napríklad znečistenie ovzdušia a vody...“.

Na národnej úrovni predkladaný projektový zámer je v súlade s:

- Stratégiou Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, ktorá si ako jeden z čiastkových cieľov stanovila „Zlepšiť a skvalitniť hygienu v osadách a mestských koncentráciách, vytvoriť mechanizmy zberu a likvidácie tuhého komunálneho odpadu“. Predkladaný projekt rieši zber tuhého komunálneho odpadu z miest s prítomnosťou MRK, na ktorých nie je v súčasnosti legálne umiestnený. Realizáciou predkladaného zámeru sa prostredníctvom zlepšených podmienok bývania MRK vytvoria výborné predpoklady pre predchádzanie ekonomického, kultúrneho, sociálneho vylúčenia a vylúčenia z bezpečnosti, pričom práve toto sú hlavné ciele aktuálnej stratégie SR pre integráciu Rómov.
- Programom odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 - 2020 (ďalej aj ako POH SR). Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2020 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Pre dosiahnutie stanoveného cieľa je nevyhnutné zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie záväznej hierarchie odpadového hospodárstva za účelom zvýšenia recyklácie odpadov predovšetkým pre oblasť komunálnych odpadov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií v súlade s požiadavkami rámcovej smernice o odpade. Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR zostáva pre obdobie rokov 2016 až 2020 zásadné odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním obzvlášť pre komunálne odpady. POH SR ďalej uvádza aj opatrenia na dosiahnutie vyššie uvedeného hlavného cieľa odpadového hospodárstva: -
 - ✓ „O2. Zvýšiť úroveň triedeného zberu pre recyklovateľné druhy komunálnych odpadov, najmä pre papier a lepenku, sklo, plasty, kov a biologicky rozložiteľné komunálne odpady tak, aby boli splnené ciele pre triedený zber komunálnych odpadov...“ - „
 - ✓ O3. Zvýšiť recykláciu stavebných odpadov a odpadov z demolácií vrátane činnosti spätného zasypávania tak, aby bol splnený cieľ recyklácie...“. Hoci predkladaný projektový zámer nerieši triedenie a recykláciu zozbieraného odpadu z miest s nelegálne uloženými odpadmi, existuje vysoká pravdepodobnosť, že nakoľko odpady budú uložené na legálnej skládke, v ktorej prebieha triedenie a zhodnocovanie odpadov realizácia projektového zámeru prispeje k naplneniu stanoveného hlavného cieľa odpadového hospodárstva Slovenskej republiky.
- Investičná stratégia odpadového hospodárstva v SR (ISOH) vypracovaná MŽP SR sa v princípe nezaobera problémom environmentálnych záťaží priamo, ale poukazuje v kapitole 3. Ciele investičnej stratégie odpadového hospodárstva SR v bode 3.1 na potrebu pokračovania v sanácii ďalších environmentálnych záťaží, ktoré súvisia s odpadmi. Fakt, že predkladaný projekt sa zameriava na sanáciu miest s nezákonne umiestneným odpadom zabezpečí jeho súlad s uvedeným strategickým dokumentom.
- Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (ŠPS EZ) na roky 2016 – 2021 je strategický plánovací dokument pre oblasť environmentálnych záťaží na Slovensku,

ktorý určuje rámcové úlohy na postupné znižovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zdravie človeka a životné prostredie. Strategický dokument sa prevažne zameriava na zníženie rizika pochádzajúce z kontaminovanej vody a pôdy na zdravie ľudí žijúcich v bezprostrednej blízkosti kontaminovaných oblastí a na životné prostredie týchto oblastí. Nakoľko existencia nelegálnych skládok úzko súvisí s kontamináciou vody a pôdy, sanácia týchto miest prispeje k zníženiu uvedeného rizika a bude mať priaznivý vplyv nielen na životné prostredie, ale aj na zdravie ľudí.

- Špecifickým cieľom Operačného programu Ľudské zdroje 6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania, keďže uskutočnením predkladaného projektu sa zlepšia podmienky bývania 560 príslušníkom MRK žijúcim priamo v lokalite, ktorej sa týka predkladaný projekt. Tým, že je žiadateľov projekt v súlade so špecifickým cieľom OP, je aj v súlade s hlavným cieľom a očakávanými výsledkami Operačného programu Ľudské zdroje.

Projekt rešpektuje legislatívne obmedzenia vyplývajúce z nasledujúcich zákonov:

- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona NR SR č. 127/1994 Z. z., zákona NR SR č. 287/1994 Z. z., zákona č. 171/1998 Z. z. a zákona č. 211/2000 Z. z.,
- Zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov - Podľa § 8 ods. 1 a) a b) zákona, pôvodca, povinná osoba alebo príslušné ministerstvo sú povinní predložiť okresnému úradu (predtým krajskému úradu životného prostredia) na schválenie plán prác na odstránenie environmentálnej záťaže.

Na regionálnej úrovni predkladaný projektový zámer je v súlade s:

- Regionálnou integrovanou územnou stratégiou Banskobystrického kraja, ktorá uvádza, že súčasný stav nakladania s odpadmi na území Banskobystrického kraja je nevyhovujúci najmä z pohľadu vysokého podielu chránených oblastí na území kraja. Osobitne závažný problém predstavujú nelegálne skládky bez akejkoľvek ochrany prostredia a účelnej plánovitej lokalizácie a následne aj staré neriadené skládky, ktoré sú zdrojom environmentálnej záťaže. Skládok takéhoto typu je v území veľmi veľa čo vyplýva predovšetkým zo socio - ekonomického charakteru územia (sídla s vysokým stupňom rozostavanosti, záhradkárske kolónie a množstvo drobných prevádzok). Realizáciou projektového zámeru sa prispeje k zníženiu množstva nelegálnych skládok, čím sa zabezpečí súlad projektu s uvedeným strategickým dokumentom.
- Podľa Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023 sa v kraji podľa Informačného systému environmentálnych záťaží nachádza 119 lokalít s pravdepodobnou environmentálnou záťažou, 42 lokalít s potvrdenou environmentálnou záťažou a 94 lokalít, ktoré už boli rekultivované alebo na nich prebiehajú sanačné práce. Približne 38% zo všetkých lokalít s pravdepodobnou environmentálnou záťažou tvoria skládky odpadu. Na vyriešenie súčasnej nepriaznivej situácie BBSK navrhol v rámci Špecifického cieľa
 - ✓ 1.4 Zlepšiť kvalitu životného prostredia, opatrenie

- ✓ 1.4.2 Zlepšenie systému zberu, separácie a zneškodňovania odpadu a prevencia /odstraňovanie environmentálnych záťaží/. Do rámcových aktivít realizujúce uvedené opatrenie je zahrnutá eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží, k čomu sa prispeje aj realizáciou predkladaného projektového zámeru.

Na lokálnej úrovni:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Valaská 2016 – 2025 označuje nelegálne skládky ako jednu zo slabých stránok obce, keďže predstavujú environmentálnu a finančnú záťaž pre obec. V nadväznosti na identifikovaný nedostatok si obec kladie za cieľ v rámci aktuálneho plánovacieho obdobia rekultivovať „čierne“ skládky (viď opatrenie 4.3 PHRSR). Realizáciou predkladaného projektu tak bude môcť byť naplnený cieľ obce na aktuálne plánovacie obdobie.

4 Opis budúceho využitia územia a opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti výsledkov projektu

Realizáciou uvedených aktivít dôjde k zníženiu množstva nelegálne uloženého odpadu v katastrálnom území obce Valaská.

Sanáciou skládok obec dosiahne zlepšenie stavu životného prostredia v obci a zvýšenie kvality života a zdravia svojich obyvateľov a tiež zabráni ďalšiemu nelegálnemu vývozu tuhého komunálneho i stavebného odpadu v katastri obce.

Výsledkom projektu bude v rámci hlavnej aktivity sanácia čiernych skládok v množstve 549 t. Výsledky projektu zabezpečia naplnenie **merateľných ukazovateľov**:

- Počet obyvateľov MRK, ktorým sa zlepšili podmienky bývania prostredníctvom sanácie nelegálnych skládok v počte **200**.
- Počet vytvorených pracovných miest cielene pre MRK prostredníctvom uplatnenia sociálneho aspektu vo verejných obstarávaníach v počte **1 PM**

Miesta, na ktorých bude projekt realizovaný, budú pomocou projektových aktivít upravené tak, aby boli bezpečné, funkčné a z vizuálneho hľadiska estetické. Elimináciu opätovného vzniku skládok s nelegálne umiestneným odpadom by obec chcela zabezpečiť najmä vhodnou osvetou a kvalitnou informovanosťou občanov o tejto problematike. Plánuje sa spustenie informačnej kampane zameranej na informovanie verejnosti o rizikách nelegálnych skládok a prínosoch šetrného správania sa k životnému prostrediu.

Obyvatelia budú zároveň vyzvaní, aby bezodkladne informovali obecny úrad alebo políciu v prípade podozrenia na pokusy o opätovné ilegálne vyvážanie odpadov. Ako opatrenie na elimináciu opätovného vzniku skládky a zároveň aj na podporu ochrany životného prostredia plánuje výsadbu zelene.

Udržateľnosť

- Parcely, na ktorých budú prebiehať aktivity projektu budú v budúcnosti pravidelne udržiavané, čím sa taktiež zamedzí opätovnému vzniku skládok. Tieto výdavky bude obec hradíť z vlastných zdrojov.
- Je v záujme samotnej obce, aby výsledky projektu zostali riadne zachované, pretože budú riešiť dlhodobu pretrvávajúcu potrebu občanov obce. Realizácia projektu bola vyvolaná už dlhší čas pretrvávajúcimi problémami a potrebami občanov.
- Udržateľnosť výsledkov bude dosiahnutá aj efektívnou a účelnou propagáciou.
- Okrem kvalitných personálnych a dostatočných finančných kapacít disponuje obec tiež dostatočnými administratívnymi a prevádzkovými kapacitami, ktorým sa bližšie venuje v ďalšej časti tohto dokumentu a predstavujú rovnako významný predpoklad pre udržateľnosť výsledkov.

Aj keď ide o projekt, ktorý priamo nebude generovať príjmy a je zrejme že prevádzkové náklady dofinancuje obec z vlastného rozpočtu, **je projekt pre obec Valaská prínosný** z dôvodu, že výsledky projektu **predstavujú široký rad prínosov** z hľadiska zlepšovania kvality životného prostredia.

5 Prínosy projektu, najmä dopad na ďalší rozvoj regiónu, zlepšenie životných podmienok obyvateľov, ekonomické, sociálne a iné prínosy

Realizácia projektu prispeje k zlepšeniu očakávaných sociálnych, ekonomických a environmentálnych výsledkov a k prínosov, konkrétne:

- Realizácia navrhovaných aktivít priamo prispeje k zlepšeniu životných podmienok obyvateľov obce. Prispeje taktiež ku skrášleniu a skultúrnemu priestranstvu obce, plnohodnotnejšie využívaniu územia obce a zníženiu environmentálnej záťaže, ktorá má negatívny vplyv na zdravie občanov, kvalitu vôd, podzemných vôd a pôdy, ktorá je využívaná hlavne na poľnohospodárske účely.
- Odstránenie existujúcich nelegálnych skládok vplyva na odstránenie dôsledkov súčasného konania obyvateľov. Výrazne sa tým zvýši informovanosť obyvateľov o nevyhnutnosti správneho zaobchádzania s odpadmi, čo bude predstavovať istý druh prevencie pred ďalším nesprávnym konaním obyvateľov. Pričom sa podporí budovanie environmentálneho povedomia a pocitu zodpovednosti za kvalitu a starostlivosť o životné prostredie u všetkých obyvateľov obce. Dosiahne sa to prostredníctvom vzdelávacích, informačných a propagačných aktivít so sústredením sa na mladú generáciu.
- Jedným z markantných výsledkov bude vybudovanie správnych a trvalých návykov u obyvateľov v oblasti odpadového hospodárstva. Pričom sprievodné informačné a propagačné aktivity pre deti aj dospelých budú mať hlavne preventívny charakter.
- Realizovaním aktivít uvedených v tomto zámere a osvetou obyvateľov obce sa ďalej znižuje riziko ďalšieho vzniku nelegálnych skládok v katastri obce, čím obec ušetrí značnú sumu finančných prostriedkov z obecného rozpočtu, ktorú bude môcť použiť na zámery podporujúce rozvoj obce.
- Prínosom bude aj vytvorenie priaznivých podmienok pre bývanie a život marginalizovaných rómskych komún. Taktiež ku zvýšeniu kvality života a začleneniu MRK do zvyšku spoločnosti prostredníctvom zlepšenia podmienok ich bývania. Projekt prispeje aj ku začleneniu MRK do zvyšku spoločnosti prostredníctvom zlepšenia prístupu na trh práce tým, že MRK budú bývať a pochádzať z čistého prostredia. Teda budú mať zaužívané trvalé a správne návyky v oblasti hygieny.
- Prostredníctvom čistých verejných priestranstiev sa zvýši atraktivita obce. Sanácia čiernych skládok tiež bude mať pozitívny vplyv na ekonomickú výkonnosť obce a regiónu. Rekultivácia dotknutého územia prispeje teda k zvýšeniu atraktivity obce, čo predstavuje možnosť prilákania návštevníkov, turistov a investorov. Tieto subjekty predstavujú príjem do obecného rozpočtu a príjem pre lokálnych podnikateľov.
- Vznikne tu priestor pre vynakladanie finančných prostriedkov z rozpočtu obce aj na iné rozvojové zámery.
- Výsledkom bude vytvorenie dobrého príkladu aj pre iné samosprávy. Existuje vysoký predpoklad, že po sanácii skládok a prijatí následných opatrení (osveta a preventívne akcie) sa riziko ďalšieho založenia čiernych skládok výrazne znižuje. Domnievame sa, že obec sa takto teda stane dobrým príkladom a inšpiráciou aj pre okolité samosprávy.
- Jedným z environmentálnych prínosov je aj fakt, že v priestoroch nelegálnej skládky prebiehajú veľmi intenzívne chemické procesy, pri ktorých sa uvoľňujú plyny rôzneho chemického zloženia. Uvoľňované skládkové plyny negatívne vplyvajú na okolie skládky a vďaka prúdeniu vzduchu sa škodliviny môžu dostať aj na väčšie vzdialenosti. Niektoré plyny, napríklad metán a oxid uhličitý, výrazne prispievajú k

Relevantná štúdia opisujúca činnosť, na ktorú sa nevyžaduje stavebné povolenie

tvorbe skleníkového efektu a zmenám pozemskej klímy. Čomu sa vďaka sanácií takýchto miest dá včas zabrániť.

Dosiahnutie vyššie uvedených prínosov bude mať vplyv na zlepšenie životných podmienok obyvateľov a celkový rozvoj regiónu.

6 Zdôvodnenie účelnosti projektu z hľadiska jeho environmentálneho významu a súladu s prioritami a cieľmi štátnej environmentálnej politiky

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, **environmentálny význam projektu je značný**. Realizáciou navrhovaných aktivít sa odstráni vysoká ekologická záťaž spôsobená nelegálnym umiestnením odpadu. Čierne skládky budú zlikvidované a následne budú prijaté opatrenia, ktoré zabránia opätovnému vzniku takýchto skládok v obci. Životné prostredie v obci tak bude odbremené od zdroja znečistenia, čo prispeje k zlepšeniu kvality života občanov a predchádzaniu znečistenia vôd, podzemných vôd, pôdy, či predchádzaniu ohrozenia niektorých živočíšnych a rastlinných druhov, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti znečisteného územia. Realizáciou navrhovaných aktivít sa ďalej prispeje k:

- zamedzeniu poškodzovania ekosystémov a rovnováhy v nich
- zníženiu produkcie skleníkových plynov
- ekologickej stabilite krajiny
- zníženiu rizika šírenia rezistentných druhov baktérií
- zníženiu rizika straty niektorých druhotných surovín
- zachovaniu turistickej atraktivity obce a okolia

Projekt je v súlade s prioritami a cieľmi štátnej environmentálnej politiky.

Koncepcia štátnej environmentálnej politiky definuje globálny cieľ na obdobie rokov 2014 – 2020 ako: zveľaďovanie životného prostredia, ochrana jeho zložiek a prírody, ekologizácia a tvorba environmentálne bezpečnej, vhodnej a využiteľnej krajiny, racionálne využívanie zdrojov a celkove posilnenie a prepojenie environmentálneho piliera trvalo udržateľného rozvoja s jeho ekonomickým pilierom a sociálnym pilierom s podporou dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry.

Na základe definovaného cieľa bolo na obdobie rokov 2014-2020 určených sedem odvetvových priorít starostlivosti o životné prostredie Slovenskej republiky, medzi ktorými sú definované aj **priority** týkajúce sa odpadového hospodárstva:

- **minimalizácia, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov**, efektívne využívanie zdrojov a rozvoj zelenej ekonomiky
- starostlivosť o biologickú diverzitu, prírodné dedičstvo a o krajinu
- ochrana a racionálne využívanie horninového prostredia, **odstraňovanie osobitných environmentálnych rizík a environmentálnych záťaží**

Takýto rozsiahly súlad predkladaného projektového zámeru svedčí o jeho **vhodnosti, účelnosti a opodstatnenosti**.

7 Zhrnutie

Predkladaný projekt je zameraný na zlepšenie životných podmienok obyvateľov MRK, žijúcich v obci Valaská v blízkosti jestvujúcej nelegálnej skládky. Cieľom projektu je v súlade s platnou legislatívou v oblasti odpadového hospodárstva znížiť množstvo nelegálne uloženého odpadu v katastrálnom území obce.

Výsledkom projektu bude odstránenie nezákonne umiestneného odpadu v bezprostrednej blízkosti rómskej osady.

Realizácia aktivít projektu je v súlade s **Výzvou OPLZ-PO6-SC611-2017-1** v rámci špecifického cieľa **6.1.1. Realizácia hlavnej aktivity projektu je zameraná na realizáciu sanačných prác nelegálnych skládok**. Špecifický cieľ projektu bude naplnený prostredníctvom hlavnej aktivity s názvom „**Odstránenie nezákonne umiestneného odpadu**“.

Pozitívnym dopadom realizácie projektu bude zníženie množstva nelegálne uloženého odpadu v obci o 549 ton.

Zároveň bude naplnený merateľný ukazovateľ projektu:

- Počet obyvateľov MRK, ktorým sa zlepšili podmienky bývania prostred. sanácie nelegálnych skládok v počte 200.
- Počet vytvorených pracovných miest cielene pre MRK prostredníctvom uplatnenia sociálneho aspektu vo verejných obstarávaníach v počte 1 PM.

Cieľovou skupinou sú občania z MRK pochádzajúci zo znevýhodneného prostredia. Miestom realizácie je obec Valaská.

V Bratislave, dňa 17.05.2018

GEMINI GROUP s. r. o.
Sídlo: Lamanského 18, 831 03 Bratislava, SR
IČO: 36 846 244, IČ DPH: SK2022478315
spoločnosť zapísaná v OR Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 48851/B
bankové spojenie: 4014106197/7500
tel: +421 2 642 85 205, e-mail: info@geminigroup.sk
www.geminigroup.sk

.....
Ing. Mgr. Ján Hámorník, MBA
konateľ spol. Gemini Group s.r.o.